

מאת הרב לוי-יצחק גינזבורג
משפיע בישיבת תות"ל
המרכזית - כפר חב"ד

והוא שר, מרנן ומרקד:

הרבי אמר "גואל ישראל!"

**"שירו לה' שיר חדש": השירה והריקודים
"בתופים ובמחולות" על הגאולה – גם כאשר
נדמה שהכל הפוך לגמרי, בביטחון הנובע ממי
שביכולתו להבטיח בהבטחה גמורה – היא זו
שאכן תביא את הגאולה!**

ויהי בבוא הכפרי לבית-הכנסת, ראה שהרב עומד כבר על הבימה ודורש, וכל העם עומדים צפופים ומקשיבים לדרשה. התכווץ לו היהודי הכפרי באיזו פינה, סמוך לפתח, והיטה גם הוא את אוזנו לשמוע.

והנה שומע הוא שהרב מאפטא אומר בתוך הדרשה: שתי ברכות ישנן – "גאל ישראל" לשון עבר (כפי שאומרים לפני תפילת שמונה-עשרה ובהגדה של פסח), ו"גואל ישראל" לשון הווה (כפי שאומרים בברכת "ראה נא בעניינינו" בתפילת שמונה-עשרה).

ברכת "גאל ישראל" היא על הגאולה ממצרים שהייתה בעבר, ואילו ברכת "גואל ישראל" היא [במיוחד על הגאולה האמיתית והשלימה. ראה פרק יא שב"אגרת התשובה" שבי"תניא. וגם] על הגאולה שישנה תמיד ליהודים מצרותיהם. שאם אפילו ישנו באיזה כפר יהודי שאין לו שלום את דמי החכירה, והאדון שולח את הקוזקים שלו לעשות בביתו "חורבן", והם באים והורסים ומחריבים את כל הנמצא בבית, גם ליהודי כזה אין לו לדאוג, שכן הקב"ה הוא "גואל ישראל" והוא ממציא לו פדות וגאולה מצרותיו.

מששמע הכפרי דיבורים אלו, נתמלא שמחה. הוא הלך לביתו שבכפר הלך ורנן,

מה לשלם. ויהי היום, היה זה בשבת הגדול, והפריץ שלח את הקוזקים שלו לביתו של היהודי, במטרה לעשות שם "חורבן" וללמד את היהודי לקח, שיידע כי עליו לעשות כל מאמץ – להשיג מן הגורן או מן היקב – ולשלם במהרה את חובו עבור דמי החכירה, שאם-לא-כן, מרה תהיה אחריתו.

הקוזקים נכנסו לביתו של היהודי, ו"כיוון שניתנה רשות למשחית" הוא נותן דרוו ליצריו האפלים והורס ומשחית ללא רחם. הם שפכו על הרצפה את עביט השופכין, לקחו את ה"טשולנט" מהתנור והשליכוהו החוצה, הפכו ושברו את השולחנות והספסלים, וכל הנמצא בבית בילבלו, עליונים למטה ותחתונים למעלה, כשהם דורסים ורומסים כל מה שנזדמן תחת ידם.

לאחר שהלכו הקוזקים, והיהודי ובני ביתו ישבו נדכאים ושוממים מגודל הצרה, נמלך היהודי להפיג מעט את צערו, והלך לעיר הסמוכה לשמוע את דרשת שבת הגדול שדורש הרב דמתא.

בקולבסוב שימש אז ברבנות הרב הקדוש ר' אברהם יהושע העשיל, שאחר כך נתפרסם בשם הצדיק מאפטא, בעל 'אוהב ישראלי'.

בקשר לשבת שירה, ולהוראת כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א בדבר מלכותי השבועי שעיקר ההדגשה עתה צריכה להיות לא (רק) על זעקת "עד מתי?!" מתוך כאב וצער, אלא בעיקר על השירה והשמחה הגדולה מהעובדה שתיכף ומיד ממש רואים גם בעיני בשר את הגאולה האמיתית והשלימה;

ובמיוחד נשי ובנות ישראל, שמתחילות כבר בשירה ובשמחה על הגאולה, ועד שמכינות לשם כך תופים, ויוצאות בריקוד (באופן של צניעות, כמובן) "בתופים ובמחולות",

– נביא בזה סיפור שמספרים חסידים על שירה שלפני הישועה (הפרטית, באותו סיפור), שאכן הביאה את הישועה.

בכפר קטן הסמוך לעיר קולבסוב, גר היהודי שהיה חוכר את בית-המזיגה מאדון הכפר, כנהוג באותם ימים. שנה אחת לא הצליחו עסקיו של אותו יהודי כפרי, ולא היה לו כסף לשלם ל"פריץ" את דמי החכירה. כמה פעמים שלח אליו הפריץ להתרות בו שישלם את הכסף, ובאם לא יעשה כן יענש קשה, אך כל ההתראות לא הועילו, שכן ליהודי לא היה

הלוך ורקד: הרבי אמר "גואל ישראל!" הרבי אמר "גואל ישראל!"

לפנות ערב שלח הפריץ שוב את שלוחיו לראות מה עושה היהודי אחרי "חורבן" שעשו בביתו. באו השלוחים וראו את היהודי מזמר ומרקד. תמחו על המחזה המשונה. באו לפריץ ואמרו לו שכנראה מרוב הצרות נטרפה עליו דעתו של היהודי, שכן מצאוהו יוצא במחול, מזמר ומרנן.

שלח הפריץ לקרוא אליו את היהודי. בתחילה פחד היהודי וחשש שמא רוצה הפריץ להענישו שוב קשות, אבל מיד נזכר בדברי הרב אודות "גואל ישראל" ושוב לא פחד, אלא הלך אל הפריץ בשמחה רבה.

קידם אותו הפריץ בדברי מוסר: מדוע הינך, מושקה, כזה "לא יוצלח" – שהינך עני ולא יכול לשלם?

השיב היהודי: אדוני הפריץ, מה אוכל לעשות?

אמר הפריץ: שמע נא, מושקה, אתן לך פתק לבית משרפות היין-שרף שבעיר, ויתנו לך יי"ש בסכום כך וכך. תמכור את היי"ש ותרויח קצת, וכך תוכל לקנות עוד ולמכור שוב ולהרויח. כך תוכל לשלם לי את החוב וגם יהיה לך להוצאות ביתך.

היהודי קיבל את ההצעה בשמחה רבה. תיכף אחרי השבת הלך העירה עם הפתק מן הפריץ וקיבל יי"ש בהקפה, מכר אותו בריווח נאה, ומיד קנה שוב, ושוב מכר והרויח יפה. במשך הימים האחדים משבת הגדול עד ערב פסח הספיק לשלם לפריץ את החוב ונשאר לו כסף גם להוצאות החג. בערב פסח צרר במטפחת סך מעות והביא לרב בקולבסוב, באומרו: הבאתי להרבי דמי "גואל ישראל".

ב אחת מאיגרותיו – נדפסה ב'אגרות-קודש' כרך ו עמוד שצח ואילך, ועיין גם ב'ילקוטי שיחות' כרך ג עמוד 883 – כותב כ"ק אדמו"ר (מהור"י צ) נ"ע:

...ונהנתי לשמוע משלומי ושלום בני ביתי יחיו, וממעמדו המוסרי והחסידותי, שהנהו אחד מחברי אגודת חסידי חב"ד ומשתתף בלימודים ובהתוועדות אנ"ש שיחיו, אבל יש לי צער ממצבו הגשמי, והעיקר ממה שהנני רואה שהוא בייאוש חס ושלום וחפץ למכור את הבית והעסק, דבר שאיננו רשאי בשום אופן, וצריך להתגבר בכל תעצומות עוז באמונה ובטחון גמור בה' כי יעזור לו ויחלצוהו מן המיצר ויעמידוהו בקרן פרנסה, שיוכל להדריך את בתם ובנם יחיו בדרך טובה ביראת שמיים כחפץ לבכם.

הבטחון הגמור בה' הוא כשאינן שום צל

מראה מקום ומקור גשמי מאין יבוא העזר. כמאמר העולם הטובע רחמנא ליצלן מחזיק עצמו גם בקש. אבל בומן שיש עדיין קש במה להתחזק, כלומר שיש עדיין צל מראה מקום בגשמיות להיושע, אף גם ישועה גשמית ובמקצת, הנה עדיין אין זה בטחון גמור בה'. כשיש צל מראה מקום זהו עניין התקווה, כמו שכתוב את תקוות חוט השני. חוט השני היה סימן לביתה של רחב, שעל ידי סימן זה ידע חיל של בני ישראל אשר עליהם להציל את גרי הבית הזה. ונקרא תקוות חוט השני, כי הגם שהוא סימן הנראה והנגלה, אבל על זה הרי יכולים להיות מקרים שונים, כי ייפסק חוט השני או רוח ישאהו או מקרים אחרים. וזו היא התקווה שהכל יהיה טוב וחוט השני יהיה במקומו. כי שם תקווה מורה על דבר שישנו במציאות ממשי כמו הקש לטובע בים הגדול. אבל עניין הבטחון בה' הוא אפילו שאין לו צל מראה מקום להיושע, שאין אפילו קש במה להתחזק, ומכל מקום בוטח בה'.

והנה גם אז, כשהוא בוטח בה' אך נפשו מרה עליו, והוא עצב ותוגה חרישית נסוכה על פניו, אין זה עדיין הבטחון הגמור בה' לפי שיטת מורנו הבעל שם טוב נ"ע. כי הבוטח בה' בבטחון גמור אין מצבו הלא טוב או חס ושלום גם הרע צריך לנגוע ללבו לצערו ומה גם לעגמו, אלא צריך לעשות כל מה שביכולתו לעשות על פי התורה והשכל האנושי, ולבטוח בה' ולא להיות אפילו בספק ספיקא כי יעזרוהו השם יתברך. להיות השגחתו יתברך על כל נברא ונברא, מגלגל התשיעי שהוא הנברא הגשמי היותר גדול שברא בעולם העשיה, עד התולעת היותר קטנה בכל יצורי תבל, ומה שביניהם, הנה כל ענייניהם ותנועותיהם היותר קלות הכל הוא בהשגחתו הפרטית, והשגחתו יתברך הנה היא הנותנת חיים ועוז לכל החי בשמיים ובארץ.

כלומר, באמונה ובטחון בה' ישנם דרגות רבות ושונות. לפני הכל יהודי מאמין באמונה שלימה, גם אם קשה לו מאוד, כי הכל ממש בא מאת ה', "מאתו (יתברך) לא תצא הרעות" ו"אין רע יורד מלמעלה", ובוודאי כל מה שקורה עמו הוא בהשגחה פרטית ובכוונה מיוחדת מאת ה', ואין זה אלא לטובתו, "גם זו לטובה" (וזאת, גם אם אין זה נראה עדיין ולכאורה נדמה להיפך ממש), כמבואר בארוכה ב"אגרת הקודש" שבספר ה'תניא' (סימן יא, "להשכילך בינה"). עצם אמונה זו מגלה את הפנימיות ופועלת שאכן הכל יהיה טוב גם בגלוי, בטוב הנראה והנגלה, כמבואר שם.

לאחר מכן נדרשת מיהודי דרגא גבוהה יותר: לא זו בלבד שעליו להכיר ולדעת שבאמת ובפנימיות הכל ממש בא מאת ה' והכל לטובה, אלא יותר מזה, עליו להיות בטוח בביטחון גמור, ללא שום צל של ספק וספק ספיקא – כנ"ל במכתב אדמו"ר (מהור"י צ) נ"ע – כי הקב"ה אכן ייתן לו את הכל בטוב הנראה והנגלה דווקא, באופן שהוא אכן יראה ויכיר בפשטות ממש כי זוהי אכן טובתו הפשוטה והגשמית.

זוהי עבודה קשה עוד יותר, להיות סמוך ובטוח לגמרי על ה', שרק עליו יש לסמוך ולבטוח (וכמבואר ב'ילקוטי שיחות' כרך לו

חשוב לזכור כי ההבדל בין ביטחון אמיתי בה' לבין "הפקרות" – הוא גבול דק מאוד, וקשה מאוד להבחין ביניהם. אחד ההבדלים העיקריים ביניהם מתבטא בבחינה, האם האדם מוכן לשם כך לסכן את עצמו, או שהוא סומך על הקב"ה ולשם כך הוא "מוכן להקריב" את הזולת...

בתחילתו, בשיחה לפרשת שמות). וכפתגם הצמח-צדק המפורסם: "טראכט גוט – וועט זיין גוט" (חשוב טוב – ואכן יהיה טוב)! אלא שבטחון זה צריך להיות אכן בטחון אמיתי, גמור ומוחלט:

לא באופן "כשהוא בוטח בה' אך נפשו מרה עליו, והוא עצב ותוגה חרישית נסוכה על פניו", אלא להיות בטוח "בבטחון הגמור בה' לפי שיטת מורנו הבעל שם טוב נ"ע. כי הבוטח בה' בבטחון גמור אין מצבו הלא טוב או חס ושלום גם הרע צריך לנגוע ללבו לצערו ומה גם לעגמו, אלא צריך לעשות כל מה שביכולתו לעשות על פי התורה והשכל האנושי, ולבטוח בה' ולא להיות אפילו בספק ספיקא כי יעזרוהו השם יתברך".

וכן לא באופן הידוע מן הסיפור על אותו צדיק שאמר לתלמידו שאם יהיה בטוח

עכשיו נזכרתם לומר
שירה, כאשר הנס כבר
בגלוי והמצרים טובעים
ביים?! היה עליכם לומר
שירה קודם, כאשר הכל
היה נראה חסר תקווה
לחלוטין, כשהמצרים
מאחור, הים מלפנים,
ואין שום סיכוי להינצל.
אז הייתם צריכים לומר
שירה, להלל ולשבח על
הנס שבוודאי יקרה!

בביטחון גמור אזי בוודאי יזכה באותה הגרלה, והתלמיד קנה שטר הגרלה ואמר שבטוח הוא בהי בטחון גמור ומושלם, שאז שלח אותו צדיק מישוה שינסה לקנות ממנו את שטר ההגרלה בשמונים אחוז מסכום הזכייה, ואחרי שהוא נענה בשמחה אמר לו אותו צדיק: הנה לך הוכחה שאין אתה בטוח בבטחון גמור, שאם-לא-כן, כיצד מוכן אתה לוותר בקלות על סכום כה רב של עשרים אחוז מהזכייה הגדולה?!

אך כאשר הביטחון הוא אכן כראוי, והוא אמיתי ומוחלט, אזי אין שום ספק שאכן יהיה לו טוב גם בפשטות ממש, בטוב הנראה והנגלה.

וכפי שכבר הובא גם במסגרת זו הסיפור מהבעשיט ששלח את תלמידיו ללמוד מאותו מוכסן את מידת הבטחון, וראוהו הולך אל הפריץ, כשאין בידו אף פרוטה לשלם את חובו, בביטחון גמור, בלי לדאוג כלל מן העובדה שעומד הוא להיות מושלך לכלא ללא תקווה להשתחרר אי-פעם. ואכן, ברגע האחרון הגיע מישוה ונתן לו דמי קדימה על התבואה של השנה הבאה, ואילו הוא לא מוכן לעמוד ולהתמקח עמו שהרי, הוא ממחר מאד לפריץ לשלם את החוב...

חשוב אבל לזכור כי ההבדל בין ביטחון אמיתי בהי לבין "הפקרות" – הוא גבול דק מאוד, וקשה מאוד להבחין ביניהם. אחד ההבדלים העיקריים ביניהם מתבטא בבחינה, האם האדם מוכן לשם כך לסכן את עצמו, או שהוא סומך על הקבי"ה ולשם כך הוא "מוכן להקריב" את הזולת...

ונקודה נוספת, "שהנהגתו עתה לא תסתור בטחונו בהשם, כי לא ייתכן לבטוח בהי וביחד עם זה להיות "ממרה אותו". . כדי שיהיה הבורא מסכים לו במה שהוא בוטח עליו" – כמבואר בשיחה הנ"ל מ'לקוטי שיחות' כרך לו, הערה 35.

גם בגודל ובעוצמת הבטחון בהי ישנן, כמובן, כמה וכמה דרגות. שהרי בדרך כלל נדרש האדם לעשות כל התלוי בו בדרך הטבע וביחד עם זה לבטוח בהי. אך לפעמים ישנו מצב בו נדרשת ממנו הנהגה שלמעלה מהטבע לגמרי, ללא שום חשבונות. וכפי שכותב כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע ב"המשך תערי"ב", כרך א עמוד קנו:

ויש כמה דברים שהאדם צריך להניח על הנהגת הי לבדו ושלא לעשות שום דבר כי אם לבטוח בהי שבטח יעזור השם יתברך בדרך סיבה כו' (וכאשר רואין שהנהגה צריכה להיות באופן כזה אין זה בכלל סומכין על הנס כו'). ועל זה נאמר תמים תהיה, כי לזה צריך תמימות יותר, היינו ביטול לגמרי למעלה ממה שנראה לעין השכל האנושי כו'.

ובמאמר דיבור-המתחיל "ובבואה לפני המלך" שנת תרנ"ד (הובא ב'לקוטי שיחות' כרך טו עמוד 286 הערה 47):

ראיתי בשם אחד מהגדולים, מי שיש לו צרה גדולה רחמנא ליצלן, צריך לבטוח בהי, והיינו שלא יתפלל על זה ולא יעשה שום דבר כמו הילוך למקווה וכדומה כי אם לבטוח בהי כו'. ויש לומר שזהו עניין שתיקה שהוא ביטול גדול (א שטארקער אוועקלייג).

שלמות הביטחון היא כפי המסופר במדרש (איכה-רבה ד, טו) על חזקיהו המלך, שכאשר סנחריב הקיף את ירושלים באלפי אלפי חיילים, ובדרך הטבע לא היה שום סיכוי, ולו הקלוש ביותר, להינצל, הרי שאז אמר חזקיהו אל הקב"ה שאין לו כח לעשות מאומה, אלא "אני ישן על מטתי" והוא בטוח בבטחון גמור בהי כי יביא את הישועה. שזוהי לכאורה דרגת הבטחון הנ"ל שאינו עושה מאומה כי הוא סומך ובטוח לגמרי על הי'.

ולמרות כל זה אומרת הגמרא (סנהדרין צד, א) ש"ביקש הקב"ה לעשות חזקיהו משיח צדק. אמרה מדת הדין לפני הקב"ה. . חזקיהו שעשית לו כל הנסים הללו (שניצל מסנחריב ונתרפא מחליו) ולא אמר שירה לפניך, תעשהו משיח".

[ומכאן מסיק הרבי שליט"א – בשיחת שבת פרשת וישב תשנ"ב – שהעיסוק בסיפור ופרסום הניסים שקורים בזמננו, ואמירת שירה והודיה עליהם, נוגע להבאת הגאולה

האמיתית והשלימה, ולכן נחוץ ונוגע ביותר לעסוק בהם במיוחד עתה!].

ושואל השל"ה הקדוש (תורה שבכתב, פרשת בשלח): מה זאת אומרת שחזקיהו לא אמר שירה על הניסים – והרי מפורש בנביא (ישעיהו לח, ט) שהוא כן אמר שירה, ומפורש אפילו נוסח השירה: "מכתב לחזקיהו מלך יהודה בחלותו ויחי מחליו. אני אמרתי בדמי ימי אלכה וגוי הי' להושיעני ונגינותי ננגן כל ימי חיינו על בית הי"י!"

אלא, מפרש השל"ה, שחזקיהו אמנם אמר שירה, אך רק כאשר הנס כבר אירע, לאחר שניצל מסנחריב ונתרפא מחליו. אבל לפני כן, כאשר הוא היה במצב של סכנה נוראה, הוא אמנם בטח בהי בבטחון גמור ומוחלט, אבל שירה עדיין לא היה יכול לומר כל זמן שלא אירע עדיין הנס בפועל.

למרות שהבטחון שלו בהי היה בשלימות, ועד שאמר, כנ"ל, "אני ישן על מטתי" בשלווה, כי בטוח הוא בהי שיעשה לו נס, אף שלא היה לזה שום מקום בטבע (חז"ל מספרים שסנחריב כשראה את ירושלים, התרגז ואמר: האם לשם מקום כה קטן הבאתי חיילים כה רבים? – מחר בבוקר כל חייל יוציא מפיו יריקה, וירושלים תטבע ברוק!). אבל שירה על הנס לפני שאירע הנס הוא לא אמר. ולכן, אומר השל"ה, הוא לא זכה להיות משיח.

במשך הימים האחדים
משבת הגדול עד ערב
פסח הספיק לשלם
לפריץ את החוב ונשאר
לו כסף גם להוצאות
החג. בערב פסח צרר
במטפחת סך מעות
והביא לרב בקולבסוב,
באומרו: הבאתי להרבי
דמי "גואל ישראל"

כך מפרש השל"ה (שם) מאמר חז"ל נוסף, אודות המלאכים שביקשו לומר שירה כאשר המצרים טבעו ביים, שאמר להם הקב"ה: "מעשי ידי טובעים ביים ואתם אומרים שירה?!". ישנם בזה כמה פירושים, אך השל"ה מפרש שהטענה אליהם הייתה: עכשיו נזכרתם לומר שירה, כאשר הנס כבר בגלוי

ולרקוד "בתופים ובמחולות" על הגאולה, שכבר נמצאת כאן, ותיכף ומיד ממש נראה אותה גם בעיני בשר בפשטות ממש.

ושירה וריקודים אלו "בתופים ובמחולות" על הגאולה, גם כאשר נדמה שהכל הפוך לגמרי – משום שבטוחים ומובטחים בכך, והביטחון נובע ממי שרק הוא ביכולתו להבטיח בהבטחה גמורה – היא זו שאכן תביא את הגאולה!

ובכן, "שירו לה' שיר חדש" – **יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!**

זכר, הוא השיר של הגאולה האמיתית והשלימה שאין אחריה גלות, כשם שהזכר אין לו צער לידה. וכוונת הפסוק שישראל ישירו לה' את שיר הגאולה עוד ברגעים שנראה הכל הפוך. הבטחון בה' הוא כל כך מוחלט, עד שלא זו בלבד שישנים במנוחה ובשלווה, אלא מתחילים כבר לשיר לה' "שיר חדש", את שיר הגאולה. וזאת, לא רק כ"סגולה" להביא את התפוח "בורא פרי העץ" כדי שאביו ייתן לו את הפרי, אלא משום שהביטחון הוא כה חזק ומוחלט, עד שמתחילים כבר לשיר

והמצרים טובעים ביס? היה עליכם לומר שירה קודם, כאשר הכל היה נראה חסר תקווה לחלוטין, כשהמצרים מאחור, הים מלפנים, ואין שום סיכוי להינצל. אז הייתם צריכים לומר שירה, להלל ולשבח על הנס שבוודאי יקרה!

ומסיים השל"ה, שזהו שנאמר "שירו לה' שיר חדש". והרי ידוע מה שאומרים בעלי היתוספות, שכל השירות שלפני הגאולה הן "שירה חדשה" לשון נקבה, כשם שהנקבה יש לה צער לידה, כך יש עוד צער גלות נוספת אחרי גאולות אלו. ואילו "שיר חדש", לשון

נופש בים המלח

בקיבוץ עין גדי

239 ש"ח ללילה בחדר זוגי

מוצרים: הרב לנדאו ובד"ץ העדה החרדית

בכ"ח שבט - א' אדר (10.13/2)

פרטים בטלפון: 02-5374927

לנשים
וזוגות

05-2474927 . 4 0 0 10